

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6683/2024
06.06.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Данијела Путник адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 639/23 од 14.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.06.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 639/23 од 14.12.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 639/23 од 14.12.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду Гжрр1 639/23 од 14.12.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 47/2021 од 04.10.2023. године, у првом ставу изреке, којим је тужена обавезана да на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати тужиоцу износ од 75.079,00 динара, са законском затезном каматом од 07.05.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Другог основног суда у Београду Прр1 47/2021 од 04.10.2023. године у другом ставу изреке, и тужена обавезана да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 63.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужилац је у одговору на ревизију предложио да се ревизија тужене одбаци као недозвољена или одбије као неоснована.

Нижестепени судови су применом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року досудили тужиоцу накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у поступку стечаја ГП „ДОМ“ АД из Београда, утврђене правноснажним решењем Привредног суда у Београду Р4 Ст 859/20 од 24.11.2020. године, у висини његовог признатог новчаног потраживања из радног односа које у том поступку није у потпуности наплаћено.

По оцени Врховног суда, наводи ревидента не оправдавају потребу да се у овом спору одлучује о посебној ревизији тужене ради новог тумачења права или уједначавања судске праксе.

Према одредби члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року, тужена Република Србија одговара за имовинску штету проузроковану повредом права на суђење у разумном року по правилу о објективној одговорности. Објективна одговорност је одговорност без кривице, заснована на објективним материјално-правним претпоставкама - штети и узрочној вези између штете и активности и проуштања одговорног лица. Међутим, узрочна веза се не утврђује у споровима о накнади имовинске штете настале због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизмирена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Домаћи судови (и Уставни суд) прихватили су праксу Европског суда за људска права (пресуда од 15.07.2014. године у предмету Јовановић и други против Србије и друге) у којима је изражен став о „директној“ одговорности Републике Србије за обавезе привредних субјеката (извршних и стечајних дужника) који у време настанка потраживања нису уживали довољну институционалну и оперативну независност од државе. Исто важи (предмет Маринковић против Србије) и за новчана потраживања из радног односа настала у време када је извршни, односно стечајни дужник био приватизован, али је накнадно уговор о приватизацији раскинут или поништен, а према јавним подацима Агенције за привредне регистре уговор о приватизацији стечајног дужника ГП „ДОМ“ АД Београд од 07.03.2007. године је раскинут 06.11.2012. године.

Тужиоцу је у стечајном поступку признато потраживање без приписане затезне камате, обрачунате до дана отварања стечаја. Због тога су за дозвољеност посебне ревизије ирелевантни наводи тужене, засновани на правном ставу Врховног касационог суда о спровођењу извршења извршне исправе донете применом неуставног прописа (члан 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате, у делу који гласи: „применом комфорне методе“), да нижестепени судови нису правилно утврдили висину досуђене накнаде штете.

Из наведених разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Према одредби члана 479. став 6. ЗПП, ревизија није дозвољена против одлуке другостепеног суда у поступку у спору мале вредности, због чега је на основу члана 413. тог закона одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић